

25

L V N Æ B V R G V M

D V C A T V S.

Limites.

Vcatus Lunæburgicus affines habet Ducatum Mecklenburgensem, Marchiam Brandenburgensem, Archiepiscopatum Magdeburgensem, Comitatum Schauenburgensem, Episcopatum Bremensem,

& Comitatum Oldenburgensem, quibus undique, uti & Albi & Vifurgi, cingitur. Nomen habet à metropoli Lunæburga, uti Brunswicensis à Brunswico, Bremenfis à Brema. Ad Saxoniam Inferiorem pertinet. Regio est nemorosa, silvisque plurimis insignis, quarum nomina in tabula notata sunt, *Raarbroeck, de Rooffkamer, de Grode, Bergerwald, Kralingerbroeck, Im Ringlow, Im Lewen, Im Dromelinge, &c.* Magna vasta que patet planities versus latus urbis metropolitanæ, ea que deserta & inculta, quam *Lunenborger heide* vocant. Metropolis ejus est, uti jam dixi, Lunæburga, cujus longitudo est 32 grad. 18 min. Latitudo 53, 27. Hamburgo abest milliariis sex, Brema duodecim, Lubeca decem, Brunswico quindecim, Vlcena quinque, Winsēma duobus cum dimidio, Bardowico uno, Harbarga sex.

Silvarum nomina.

Metropolis Lunæburga.

Nominis origo.

Nomen habet vel ab idolo Lunæ, quod monti, qui calcis nomine insignitur, quondam impositum fuit; vel à fluviolo præterlabente civitatem, qui nunc Elmena, olim Luno vel Lunenou vocatus fuit ab Iside, uti fabulantur, iter faciente ad Gambrivium agnatum, loca tenentem, ubi nunc Hamburgum & Gramma sita sunt, quæ multis fluminibus rivulisque in Ducatu Lunæburgico & Marchia Brandenburgensi nomina vel à proprio nomine, vel forma Lunæ corniculatæ, qua culta fuit, imposuit. Estque verosimilius, ejus statuam monti impositam & cultam fuisse ab inquilinis, quàm quod Iulio Cæsari id attribuunt Chronica Saxonum. Legere est in annalibus Verdensium Episcoporum, idolum hoc ablatum fuisse ab Egisto ex septuaginta discipulis uno, qui in hisce terris Euangelicam doctrinam professus fuit; & mox iterum ab incolis ad idololatriam prolapsis erectum, à Wiperto Abbate Anglico, Benedictinæ professionis, Episcopo Verdensi primo, destructum, & ab eodem ibidem loci cœnobium in honorem B. Mariæ Virginis gloriose ædificatum esse anno Christi 780. Vetus est civitas, ejus meminit historia Caroli Magni Imperatoris, quæ refert eam fuisse, antequam Bardewicum ab Henrico Leone Duce Bavarie

Germania.

& Saxonie destructum esset. Destructo vero Bardewico, cum intra mœnia civitatis clauderetur vicus vel pagus *Medestorp*, ad orientalem veteris civitatis plagam situs, ad justam magnitudinem urbis excrevit anno 1190. Longobardos Saxones hæc loca inhabitasse docent hæc vocabula, *Bardewick, & Bardengea*, Cathedralis Ecclesiæ Ramesloensis pagus. Est in hac urbe salis fons uberrimus, maximo Dei beneficio incolis concessus, cujus origo, quando nimirum incœperit scaturire, ignoratur. Ejus tamen mentio fit in historia Ottonis I. Et Helmoldus, qui historiam Slavorum scripsit, defensum ait fontem ab Henrico Leone Duce Bavarie, & Saxonie Electore, Palatinoque ac Principe Lunæburgico, contra scaturigines falsas in Oldeslo repertas, quas obstrui jussit, ne quid Respublica Lunæburgensis detrimenti caperet. Sub pronepote vero ejus Ioanne Duce Lunæburgensi longe uberiores aquæ falsæ eruperunt. Gaudet privilegiis insignibus civitas, & ludis ornata est equestribus, qui solito more celebrantur feria quinta ante Bacchanalia à patriciis, qui bonis salinariis frui cupiunt. Instituti sunt anno 1269. Muria hujus uberrimi fontis olim urna ingenti pendula ad trabem mobilem antiquissimæ columnæ impositam per proceræ staturæ viros extracta fuit, usque ad annum MDLXIX, quo salinæ mutatio facta est, Præfecto tunc temporis prudentissimo viro Georgio Tœbingio, & per siphonem magnum in profundo putei positum exhaustum cœpit, inque quinquaginta quatuor casas distribui: quarum quælibet continet sartagines quatuor; in quibus, quod mirum, ex plumbo factis, muria infusa dies noctesque coquitur, & binis horis maturatum sal in domos ad hoc fabrefactas vehitur, vel venditur. Sartagines etiam deficientes ex ignis ardore, intra dies quatuordecim fere liquefactæ rursus reficiuntur. Omnibus civibus & inquilinis muriam ad condiendas carnes petentibus sine precio hinc petere licet. Proventus vero hujus salinæ Ecclesiasticis cedunt; ut de bonis salinariis victitent non tantum patritii, sed & religionis literarumque publicæ professioni consecrati: ut quæ alibi honoraria sunt, merito illic salaria ex re vocari possint. Salinæ duplices sunt, veteres & novæ. Illæ contiguæ urbis muro: hæ in ipso urbis meditullio. Adeo nunc crevit, ut cum præcipuis Germaniæ civitatibus certare possit, tum benigna rerum copia, tum ædificiorum magnificentia, situs opportunitate, civium frequentia, humanitate & fortitudine, tum denique nominis celebritate. Cœlum habet tersum & salubre, agrum fertile. Vix ulli

A a

Anzea-